

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-6104195697
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

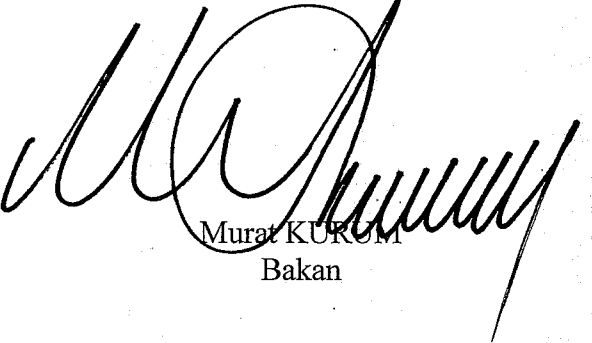
25 Haziran 2021

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Sayfa)
- Cevap Yazısı (61 Adet, 129 Sayfa)

KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ
SAYIN ALİ ÖZTUNÇ'UN
TBMM 7/44318 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

7/44318
GK 142

SORULAR

Nae Sao Paulo adlı uçak gemisinin, parçalanmak üzere Brezilya'dan Aliğa Gemi Söküm Bölgesi'ne getirilmek istenilmesi, kamuoyunda geniş tepkilere yol açmıştır. 1963-2000 yılları arasında Fransız Donanmasında kullanılan Nae Sao Paulo adlı uçak gemisi, Brezilya Donanmasında kullanıldıktan sonra hurdaya ayrılmıştır. Uçak gemisini Fransa'nın uçak gemisini nükleer denemelerinde kullandığı, geminin nükleer serpintiler ve 600 ton asbest içerdiği iddia edilmektedir. TMMOB İl Koordinasyon Kurulu'nun verdiği bilgilere göre; İzmir Aliğa Nemrut körfezinde yaklaşık 380 000 m2 arazi üzerinde 22 adet gemi söküm tesisinde yılda yaklaşık 900000-ton hurda gemi sökülürken, parçalanarak özellikle demir-çelik sektörü için hammadde girdisi sağlanmakla birlikte, gemi sökümünün yarattığı çevre kirliliği ve işçi sağlığına yönelik oluşturduğu riskler bölge için ciddi bir sorun olmaya devam etmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda;

- 1.) Hindistan'ın sökme işlemini reddettiği geminin Türkiye'de sökülmesi işlemiyle ilgili Bakanlığımıza izin başvurusu yapılmış mıdır? Yapılmışsa ne yanıt verilmiştir?
- 2.) Sıfır Atık Kampanyası çalışmaları yürüten kurumunuzun, halk ve çevre sağlığı açısından da tehdit içeren tehlike atıkların Türkiye'ye getirilmesine yönelik izin vermesi bir çelişki değil midir?
- 3.) Bahsedilen geminin nükleer serpinti ve asbest konusunda ölçüm ve analiz yapılmış mıdır? Yapılmış ise sonuçları nelerdir?
- 4.) Söküme getirilen gemide ne tür tehlikeli maddeler kullanıldığına dair envanter çalışması yapılmış mıdır?
- 5.) Söküme getirilen gemiye ait gemi geri dönüşüm planları hazırlanmış mıdır?
- 6.) Söküme getirilen geminin, tehlikeli atıklarından ve kontamine olan yapılardan arındırılması için hangi çalışmalar yapılmıştır?
- 7.) Geminin asbestten arındırıldığına dair herhangi bir bilimsel rapor bulunmakta mıdır?
- 8.) Atık gemilerin ithalatı için bir zorunluluk olan uluslararası geçerliliği olan bir notifikasyon bulunmakta mıdır?
- 9.) Gemi Söküm Yönetmeliği gereğince, söz konusu geminin tüm atıklardan arındırıldığına dair belgesi var mıdır?

CEVAP

Gemi söküm işlemleri Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan Gemi Söküm Yönetmeliği gereğince yapılmakta olup, söküm işleminden çıkan atıkların yönetimi Atık Yönetimi Yönetmeliği ve ilgili atık mevzuatı hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Ayrıca gemi söküm tesislerinin şartları Bakanlığımız tarafından denetlenerek tesislere gemi söküm izni belgesi verilmekte ve 2872 sayılı Çevre Kanunu gereği hususlara uyulup uyulmadığı denetlenmekte ve uyulmadığının tespiti halinde idari yaptırım uygulanmaktadır.

Asbest içeren malzemelerin kullanıldığı yerlerin yıkımı, sökümü, tamirâtı ve tadilatı sırasında çalışanların sağlığını ve güvenliğini korumak amacıyla, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 25/01/2013 tarihli ve 28539 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik esaslarına ve ilgili mevzuata uyulması gerekmektedir. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından asbest söküm için yetkilendirilmiş kişilerce asbest sökümü yapılmaktadır.

Asbest ihtiva eden atıklar gerekli önlemler alınarak atık taşıma araç lisansı bulunan araçlarla taşınmakta ve Çevre lisanslı Düzenli Depolama Tesislerinde bertaraf edilmektedir. 26/03/2010 tarihli ve 27533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin” 30’uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamında asbest içeren atıklara ilişkin hususlar belirlenmiştir.

Ayrıca; 5312 Sayılı Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun ve Uygulama Yönetmeliği kapsamında gerçekleştirilecek deniz kirliliklerine hazırlıklı olma çalışmaları çerçevesinde gemi söküm tesisleri için "Kıyı Tesisi Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planı" hazırlanmış ve deniz kirliliğinin önlenmesine yönelik tedbirler alınmıştır.

Bununla birlikte, asbest liflerinin ve bu lifleri kasıtlı olarak içeren karışımların ve eşyaların imalatı, piyasaya arzı ve kullanımı 23/06/2017 tarihli ve 30105 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik kapsamında ülkemizde yasaklanmıştır.

Bahse konu geminin sökülme üzere Ülkemize getirilmek istendiğine ilişkin Bakanlığımıza yapılan bir notifikasyon (ön bildirim) başvurusu bulunmamaktadır.

Söküm için Türkiye’ye getirilen ticari gemilere söküm öncesi Basel Sözleşmesi gereği notifikasyon onayı verilmektedir. Notifikasyon onayı için istenen belgeler arasında Tehlikeli Madde Envanter Raporu, Sörvey Raporu, Radyasyon Raporu, Gazdan Arındırma Belgesi, detaylı (asbest gibi tehlikeli atıklara yönelik operasyonları da içeren) Gemi Söküm Planı bulunmakta olup, tüm bu belgeler incelenerek notifikasyon onayı verilmektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna istinaden çıkarılan Yönetmelikler kapsamında, Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından gemi söküm tesislerinde gerekli denetimler yapılmakta olup, Çevre Kanunu’na aykırı faaliyet gösteren veya kirliliğe sebebiyet verdiği tespit edilen kurum, kuruluş ve işletmelere, 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 20. Maddesi uyarınca idari yaptırımlar uygulanmaktadır.